

Tagurpidi Lavka

Tulemuste ja mõju raport (2011.-2016 aasta)

Sotsiaalse ettevõtte Tagurpidi Lavka eesmärk on teha Eesti talunike ja väiketootjate toidukaup Eesti inimestele eelistatud ja kättesaadavaks valikuks. Soovime muuta eestlaste toitumisharjumusi keskkonnasõbralikumaks ning (maapiirkondade) kohaliku majandust toetavaks.

Eesmärgi saavutamiseks ostab Tagurpidi Lavka väiketalunike tooteid ja müüb neid linnainimestele Tallinnas nii etetellimisega e-poest kui laatadel ja festivalidel ning levitab kohaliku toitumise eeliste kohta infot avalikult ja oma tellijate hulgas. Väärtustades toidukauba keskkonnasõbralikkust, püüame pidevalt leida võimalusi nutikamaks tarbimiseks - taaskasutame suurt osa pakenditest, eelistame võimalusel mahedalt kasvatatud ja toodetud tooteid, eelistame biolagunevaid pakendeid, jms.

Kuidas Tagurpidi Lavka (TL) ühiskonnas muutusi loob?

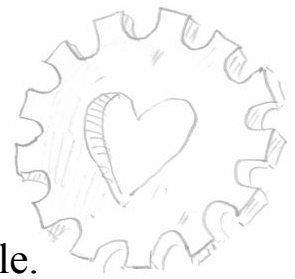
Tegevusmahud	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Talunike ja väiketootjate hulk, kelle kaupa TL müüb	92	84	88	79	59	44
Talukauba tellimuste hulk aastas, tk	4137	4494	5021	4681	3601	2686
kaubaringide arv nädalas, tk	2	2	2	2	1,5	1

TL tegevuse üks peamisi väärtuseid on maksta talunikele ja tootjatele nende toodete eest õiglast hinda. Tagurpidi Lavka ei kehtesta toidukaubale võimalikult madalaid hindasid, millega tootjad peavad leppima. Hinnad kujunevad koostöös tootjatega, arvestades tootja soove ning turu tasakaaluhindasid.

Tagurpidi Lavka sotsiaalse ettevõttena

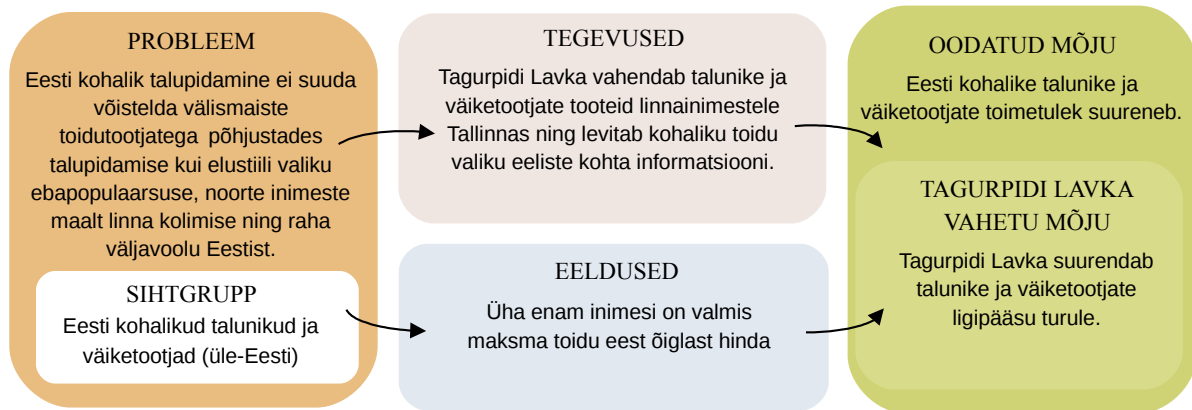
Ettevõtlusnäitajad	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Käive	83662 €	65882 €	63793 €	51652 €	37120 €	29312 €
Ettevõtluskäive	68789 €	65882 €	63793 €	51652 €	33786 €	27453 €
Ettevõtluskäibe osakaal käibes	82%	100%	100%	100%	91%	94%
Töökohtade arv	2	1.5	1.5	1	1	1

Tagurpidi Lavka on iseseisev sotsiaalne ettevõtte, teenides seni 82-100% vajamineva ressursi ettevõtlustegevusega.

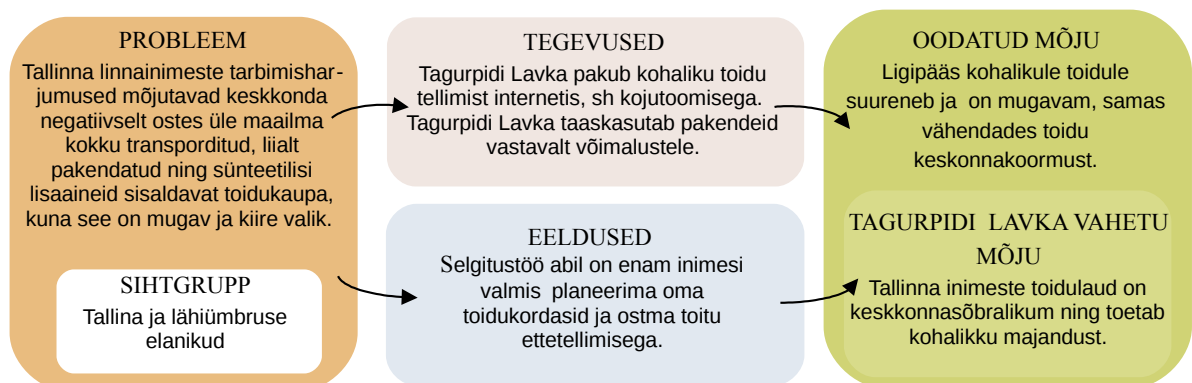
Soovitud mõju: eesti talunikel ja väiketootjatel on ligipääs turule.

Viimase kümne aasta jooksul on Eestis põllumajanduslike majapidamiste arv vähenenud ligi kolm korda, seda eelkõige väikeste (<10ha) majapidamiste arvelt. 2016 a septembri seisuga oli Eestis 16700 väikest põllumajandusege tegelevat majapidamist. Põllumajandusmaa ei ole kasutusest välja langenud, vaid on liikunud aktiivsete põllumajandustootjate valdusesse*. Eesti põllumajanduses toodavad 8% põllumajandustootjatest 81% kogu toodangust. Nende valduses on 67% kasutatavast põllumajandusmaast.

TL teeb koostööd peamiselt talunike ja väiketootjatega. Vähesel määral vahendatakse ka Eesti mõistes suurtootjate kaupa. Seda juhul, kui vastava kauba kasvatajat/tootjat eelistatud sihtgrupi seast ei leita. Koostöö Tagurpidi Lavkaga annab talunikule/väiketootjale keskmiselt 106 euro eest kuus lisatulu.

Soovitud mõju: tallinna inimeste toidulaud on keskkonnasõbralikum ning toetab kohalikku majandust.

* Allikas: Statistikaameti pressiteade, 14.märts 2017, <https://www.stat.ee/pressiteade-2017-031>

Keskmine talukauba tellija tellib Tagurpidi Lavkast ostukorvi summas 28.80 eurot. Regulaarselt talukauba tellijaid on paarsada.

Tagurpidi Lavka kogub aktiivselt tagasi taaskasutatavad toidupakendeid. Regulaarsed talukauba tellijad toovad iganädalaselt tagasi klaaspurgid, klaaspudelid, munakarbid, pappkastid, uuesti kasutatavaid plastikkarpe ja kilekotte.

Näited

Helin tellib Tagurpidi Lavkast talukaupa mõned korrad kuus. Ta on seda teinud juba 2014. aastast peale. Tavaliselt tellib ta korraga suurema koguse ning tellimuses on tihtipeale kartul, porgand, kapsas, peet ja maheliha. Põhjuse kohta, miks ta tellib oma toidukauba Lavkast, ütleb Helin: „*Elkõige tuli see mõte siis, kui laps sündis. Et kuidas ma saaksin talle paremat toitu pakkuda, mis oleks puhas ja ma ei peaks muretsema sellepärast, milliseid kemikaale on kasutatud toidu kasvatamisel.*“

Helinile meeldib, et Lavkas saab ta lausa valida, millise taluniku käest ma tellida.

Sarnase põhjusega on ka Sven hakanud oma toitu tellima Tagurpidi Lavkast. Ta ütleb: „*Väike laps majas ja mõtlesime, et teeks selle katse ära. Et kui kõik on täis orgaaniline, kas siis on vähem allergiaid, tundlikkust ja parem tervis.*“

Jan on pärit Hollandist ning ka seal elades tellis ta oma toidukauba Tagurpidi Lavka sarnasest kohaliku toidu võrgustikust. Jani peres väärtustatakse koduaias ja kohalikus piirkonnas kasvatatud vilju. Ta hindab Lavkast tellitava toidukauba kvaliteeti kõrgeks. „*Siin on head tooted ning see on väike samm, mida meie saame teha, tunne on hea.*“

Marika ostukorvis on tavaliselt kartul, kurk, tomat, paprika, piim, kanamunad.

Põhimõtteliselt saaks ka ju turult samu tooteid, kuid Marika ütleb, et turu kaupa ei saa alati

usaldada. Ei saa kindel olla, et need tooted ka päriselt on Eesti talunikelt. Tagurpidi Lavka osas on usaldus suurem. Veel üks põhjus, miks Marika Lavkast oma toidukraami tellib, on „*et puhtamalt süüa.*“

Pildil Helin andmas intervjuud saatele Maahommik (ERR), 8.oktoobril 2016

Pildil Jan andmas intervjuud saatele Maahommik (ERR), 8.oktoobril 2016